

שיעור 12 - הטמנה בטרמוס

1. שבת נא א

אמר רב יהודה אמר שמואל: מותר להטמין את הצונן. אמר רב יוסף: מאי קמשמע לן? תנינא: ממלא אדם קיתון ונותן תחת הכר או תחת הכסת! אמר ליה אביי: טובא קמשמע לן, דאי ממתניתין הוה אמינא: הני מילי - דבר שאין דרכו להטמין, אבל דבר שדרכו להטמין - לא, קמשמע לן. אמר רב הונא (אמר רב) +מסורת הש"ס: [אמר רבי]:+ אסור להטמין את הצונן. והתניא: רבי התיר להטמין את הצונן! - לא קשיא, הא - מקמיה דלישמעיה מרבי ישמעאל ברבי יוסי, הא - לבתר דלישמעיה. כי הא דיתבי רבי ואמר: אסור להטמין את הצונן. אמר לפניו רבי ישמעאל ברבי יוסי: אבא התיר להטמין את הצונן. אמר: כבר הורה זקן

2. רש"י

מותר להטמין את הצונן - מפני החמה שלא יחמו, ולא גזרינן אטו הטמנה כדי שיחמו.

3. רשב"א

ונראה מדברי הרב ז"ל שלהטמין את הצונן כדי לחממו אסור ואף על פי שהוא מטמין בדבר שאינו מוסיף הבל.

4. רמב"ם פרק ד מהל' שבת הלכה ד

ומותר לטמון את דבר הצונן בשבת בדבר שאינו מוסיף כדי שלא יצטנן ביותר או כדי שתפוג צנתן

5. רשב"א

וכן נראה מדברי הגאונים ז"ל, וכן ודאי נראין הדברים דכוליה פרקין בהטמנה דלהחם קא מיירי ולא בהטמנה דלהעמיד צינה ושלא יתחמם, ועוד מדדחינן אי ממתניתין הוה אמינא הני מילי דבר שאין דרכו להטמין, ואם להטמין שלא יחמו אין לך דבר שדרכו להטמין שלא יתחמם יותר מן המים בימות החמה, וכתב הרמב"ן ז"ל דדוקא בדבר שאינו מוסיף אבל בדבר המוסיף אסור ואפילו מבעוד יום ואף על פי שהוא צונן גמור, והוצרך לפרש כן כדי שלא תאמר דכדרך שהתירו להטמין אפילו משחשיכה בדבר שאינו מוסיף, דאלמא שאני צונן גמור מחמין, שהרי אסרו להטמין את החמין משחשיכה ואפילו בדבר שאינו מוסיף הבל, הכי נמי לישרי להטמין את הצונן מבעוד יום אפילו בדבר המוסיף שלא גזרו בצונן כלל לחתוי גחלים, והביא הוא ז"ל ראייה מדרב חסדא ממעשה שעשו אנשי טבריא, ודבר ברור הוא

6. רש"י (שם על המשנה)

ממלא הקיתון - של צונן. ונותן לתוך הכר - שלא יחמו בחום הקיץ והחמה, כגון כר וכסת של לבדין שאינו מחמם.

7. פסקי רי"ד

ממלא את הקיתון ונותן תחת הכר או תחת הכסת. פירו' קיתון שלמים צונין נותן תחת הכר כדי שלא יתחממו מימיו, מפני שהאון[י]ר הוא חם, וטומונו תחת הכר שלא יוכל האויר לשלוט בו. אמ' רב יהודה אמ' שמואל מותר להטמין את הצונן, אמ' רב יוס' מאי קמ"ל תנינא ממלא את הקיתון ונותן תחת הכר או תחת הכסת, אמ' ליה אביי טובא קמ"ל, דאי ממתנית' הוה אמינא הני מילי בדבר שאין דרכו להטמין, אבל בדבר שדרכו להטמין אימא לא, קמ"ל.

הלכתא

תורה. הלכה. חיים.

כולל הלכה תורת חיים נבעת אסף
ע"ש ר' חיים שורק ז"ל
כולל הלכה רחובות
מכון לפרסומים הלכתיים

פי' אי ממתני' הוה אמינא דווקא תחת הכר או תחת הכסת, שאין דרכן להטמין בהן את החמין וליכא למיגזר, אבל בדבר שדרכן להטמין בהן את החמין כגון גיזין ומוכין וכיוצא בהן אימא אל יטמין בהן את הצונין גזירה שמא יטמין בהן את החמין בשבת, קמ"ל [שמואל] דלא גזרי

8. שבת (שם)

תנו רבנן: אף על פי שאמרו אין טומנין אפילו בדבר שאינו מוסיף הבל משחשכה, אם בא להוסיף - מוסיף. כיצד הוא עושה? רבן שמעון בן גמליאל אומר: נוטל את הסדינין ומניח את הגלופקרין, או נוטל את הגלופקרין ומניח את הסדינין. וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר: לא אסרו אלא אותו מיחם, אבל פינה ממיחם למיחם - מותר. השתא אקורי קא מקיר לה, ארתוחי קא מירתח לה?

רש"י אבל מפנה הוא ממיחם למיחם אחר ומטמין - זהו לשון התוספתא, והיינו נמי פינהו ממיחם למיחם מותר דהשתא ליכא למיגזר שמא ירתיח, דהשתא אקורי קא מיקר להו במתכוין - ארתוחי מרתח להו, בתמיה

9. רמב"ן (חידושים)

אמר רב יהודה אמר שמואל מותר להטמין את הצונן. פירש"י ז"ל להטמינו שלא יחמו ולא גזרי' אטו הטמנה כדי שיחמו, סבור הרב ז"ל דלחמם אסור אף על פי שהוא דבר שאינו מוסיף, וכמדומה שהגאונים ז"ל סוברין שלחמם נאמרו הדברים כלומר שלא יצטנן יותר או שתפוג צינתו קצת ומתניתין הכי דייקא דכולה בהטמנה דחמום נשנית, וכן לשון הגמ' שאמרו דאי ממתני' הוה אמינא ה"מ דבר שאין דרכו להטמין דהיינו מים הכי משמע, דלצנן ודאי דרך המים להטמינן יותר מכל דבר, ולכך הוצרך רש"י לידחק בזה מעט ולומר דאגזירה דלחמם קאי. וכן משמע מברייתא דלקמן דכיון דשרינן פינן ממיחם למיחם כל שכן בצונן, דלא אסרו אלא בחמין ובמיחם ראשון שהוא מצטמק בחמום שלו ודרך הטמנה בכך, ואף על גב דסיפא דברייתא אסר ת"ק להטמין צונן, משום דת"ק לית ליה קולא דרבן שמעון בן גמליאל בפינן ממיחם למיחם, ואיהו דבריה סבירא ליה דצונן מותר, ורש"י מפרש גם זו כפי שיטה שלו דפינן ממיחם למיחם כדי לקרר קא שרי רבן שמעון בן גמליאל להטמין שלא יצטננו ביותר משום דליכא למיגזר ביה דהשתא אקורי קא מיקר לה במתכוין אחומי קא מחמם לה, וכל זה יותר מחוור ללשון אחר שכתבנו, ומיהו דוקא בדבר שאינו מוסיף ומשחשיכה, אבל להטמין בדבר המוסיף אפילו מבע"י אף הצונן אסור מדרבן חסדא (ל"ח א') במעשה דאנשי טבריא.

10. רמב"ם שם הלכה ה

פינה התבשיל או המים החמין מכלי לכלי אחר מותר להטמין הכלי האחר בשבת בדבר שאינו מוסיף, כמו הדבר הצונן, שלא אסרו להטמין בשבת אלא דבר חם שהוא בכלי ראשון שנתבשל בו אבל אם פינהו מותר

11. חזון איש או"ח סי' לז ס"ק לב

מותר להטמין את הצונן בר"ן פי' דעת רש"י דוקא מפני החמה שלא יחמו אבל שתפוג צינתו אסור ודעת הר"מ דאפי' שתפוג צינתו מותר וכן נחלקו בפינה ממיחם למיחם דלדעת רש"י דוקא בפינה כדי לקרר ולדעת ר"מ אפי' פנה לאיזו סיבה כיון שהוא עכשיו בכ"ש הו"ל כדין צונן דמותר להטמין את הצונן ויש לעי' הלא בפירוש אמרו בגמ' השתא אקורי קא מקיר לה וכו' וצ"ל דר"ל כיון דלא נמנע מלהקרר לא גזרו עוד שירתיח אף שפנה ממיחם למיחם לאיזו סיבה והר"ן הסכים לדעת הר"מ וכ"כ במ"ב סי' רנ"ז ס"ק כ"ט לדינא.

ונראה לפ"ז דמותר לערות מים ממיחם לבקנוק טרמ"ו בשבח דאפי' אם נחשוב את הטרמ"ו כמוטמן במוכין אכתי יש כאן היתר של כלי שני ואפשר דכלי מרוצף סביבו ננגד לא חשיב

הלכתא

תורה. הלכה. חיים.

כולל הלכה תורת חיים נבעת אסף
ע"ש ר' חיים שורק ז"ל
כולל הלכה רחובות
מכון לפרסומים הלכתיים

הטמנה דלא גזרו אלא להטמין את הכלי בבגד אבל ליתן בתוך כלי אינו בכלל הטמנה דהרי כל כלי מגין על מה שבתוכו שלא יצטנן במהרה ולא אסרו ליתן לתוך הכלי בשבת ולפי זה אף לפרש"י שרי

12. שו"ת אגרות משה (אורח חיים חלק א סימן צה)

אבל אף לפי הר"ן ברש"י אין להחשיב במטמין בכלי טערמאס /טרמוס/ דמתכוין להקר מחום דכלי ראשון, דרק בפינה ממיחם הכלי ראשון למיחם אחר שיהיה רק בחום כלי שני הוא מעשה לכוונה להקר מחום הגדול משום דאם היה רוצה בחום הגדול היה מטמין את מיחם הראשון אבל הכא א"א לעשות הטמנה זו במיחם הראשון שהיה בחום כלי ראשון שאין בו מעלת טערמאס ויתקרב במשך הזמן גם לגמרי ומטעם זה פינה ממיחם הראשון להטערמאס, וא"כ אינו עושה בזה מעשה הקררה דאם היה אפשר לו בחום כלי ראשון היה ג"כ רוצה ואולי עוד יותר, וא"כ יש לחוש לשמא ירתיח שהוא לשמא ימצא קדירתו שנצטננה כשירצה ליתנה בהטערמאס וירתיחנה תחלה וא"כ היה לן לכאורה לאסור לרש"י.

והנה לפרש"י שלהטמין את הצונן שמותר הוא כדי שלא יחמו מפני החמה הוי בהכרח גם מה שאסר רבי להטמין את הצונן נמי הוא אף כדי שלא יחמו משום דגזר אטו הטמנה כדי שיחמו וכן מפורש ברש"י סנהדרין דף כ"ד וא"כ לא שייך לאקשו"י על רבי וכי לא ידע מה שהתיר אביו רשב"ג בפינה ממיחם להטמין דהוא אף כדי שלא יתקרו מטעם דאין לחוש משום דמתכוין לאקורי ארתוחי מרתח להו בתמיה, אבל בצונן שאסור להחם שייך לאסור אף במטמין שלא יחמו אטו הטמנה כדי שיחמו. וא"כ בתו"י שהקשו וכי לא ידע רבי הא דאבוה דשרי בפינה ממיחם למיחם צריך לומר דמפרשי בלהטמין את הצונן שאיירי להטמין כדי שלא יצונן יותר דהוא כמו להחם כדפי' הר"ן והרמב"ם והגאונים ולכן הקשו שפיר דא"כ מ"ש מפניה ממיחם למיחם שהוא רק בחום כלי שני שמותר וכ"ש צונן שמותר. וע"ז תירצו דהכא דוקא דמוכח מלתא שנתכוין לצונן שפינה ממיחם למיחם אבל קיתון של מים דלא מוכח מידי יהא אסור להטמין וכוונתם דמה שמותר להטמין מה שהוא בחום כלי שני הוא רק כשמוכח מלתא שאינו רוצה בחום כלי ראשון שהרי נתכוין לצנן מחום הגדול דכלי ראשון שלזה פינהו ממיחם למיחם, אבל כשלא פינהו עתה כגון שנתן לכלי שני כדי לאכול ונמלך שלא לאכול עתה, אלא לאחר איזה שעות, והטמין כדי שלא יצוננו אסור, שהרי לא מוכח עתה בשעת הטמנה שאינו רוצה בחום דכלי ראשון, ודלא כדסובר הרמב"ם שלא אסרו הטמנה בדבר שאינו מוסיף הבל בחום שאינו בכלי ראשון, אלא דגם בחום דכלי שני נמי אסרו ולכן היה סבור רבי דגם להטמין את הצונן שלא יצוננו ביותר אסור וחזר בו רק אחר ששמע מר' ישמעאל בר' יוסי יוסי התיר להטמין את הצונן כדי שלא יצוננו, והאיסור הוא רק כשהוא עכ"פ חם אף שהוא רק בחום דכלי שני.

ונמצא דלא תלוי פירוש זה דפרש"י בפינה ממיחם למיחם שההיתר הוא רק משום דאקורי קא מיקר להו במתכוין להא דפי' בלהטמין את הצונן שמותר דהוא רק בשלא יחמו, דהא התו"י מפרשי בלהטמין את הצונן שגם שלא יצוננו יותר מותר, ומ"מ מפרשי הכא כרש"י דרק כשמוכח שנתכוין לצנן מותר אבל בלא מוכח אסור להטמין אף בחם דכלי שני. וא"כ גם לתו"י יש לכאורה לאסור להטמין בטערמאס שלא מוכח שאינו רוצה בחום דכלי ראשון כדבארתי, ואולי גם בחום דכלי שלישי אוסר התו"י כל זמן שהוא חם.

הלכתא

תורה. הלכה. חיים.

כולל הלכה תורת חיים גבעת אסף
ע"ש ר' חיים שורק ז"ל
כולל הלכה רחובות
מכון לפרסומים הלכתיים

קין

הלכה אורח חיים סימן ע"ד

לדוד

דגם לאחר שנתבאר כמאריך יש בו משום ציטול איך היד כשהוא חס והרתיחו כשהוא מלממק ויפה לו כמי יש בו משום ציטול וקלף יל טעם שהקילו צוה כשיעוה הפוקקים דלין ציטול אחיז דהנה פקוט דצונדטל ליג ציטול אפי' צלמטן אלא כשמרתיחו עד שהיציב ומתחמם אינו מתייחס עם הדעתה שירתיח כל כך דאין דרך אכילה לאכול רוחה כל כך ואינו מתייחס עם אלא להחמם צלמטן דליה צכלל ציטול ואיך אפי' אי מנהרני טענהה רותח שהיציב אין לחוס כיון דלא תכתון לכך כתיב הנוגיל צקי' שייח סיק ליו לענין אלוטעיט כיון דלא ביחא לוי הריל דשאמו וקרי עיי'ש אלא דיק לחלק מימי מיהת ליכא עכ"פ חסס איקור הורה וספיר יש לקטוף צוה על הפוקקי' דצביע אין באיז ודוק.

כתב הנוגיל דמניס הייע דאקור כענינא חציות מניס והניחו אלל האש דבדיק טפי כשנתבטל עיי'ש וטעמא פשוט לחלק דכל שהוא נאכל כמות שהוא חי לא גרע מנתבטל מקויה כשהוא נאכל חי כמו מבוטל איז משום ציטול אצל כשאינו נאכל אלא עיי דוחק כשהוא חי הריל כונו כשנתבטל כמאריך דיש בו משום ציטול מקויה צנגלל צילה חייז אלא דאכתי ליע לשיעיה הפוקקים דצונדטל כמאריך איז משום ציטול קשה אמאי חייז צנגלל צילה ולי' דטעמא דצונדטל כמאריך דאיז משום ציטול דלין ציטול אחר ציטול אצל כשנאכל כמות שהוא חי ליע זה ספיר חייז אצל אכתי קשה לשיעיה הפוקקים הרחיש וריז דיש ציטול אחרים וצונדטל כמאריך אין בו משום ציטול ועיכ ליל משום דכבר ראו לאכול כך איז אמאי צנגלל צילה חייז הא נמי ראו לאכול כך דליכא למימר דסיה משום דכבר נתבטל דהא יש ציטול אחרים ולכאורה יל דמיוצא לאו משום נתבטל אלא משום מכה בפטיש כמניס צלמטן הוצא צונדטל קי' שייח אמנם מלינו גם צייד קי' קייג דצונדטל כמאריך תו לית ניי משום ציטול עכ"פ וצצילה איחא ס' דשייך צי ציטול עכ"פ אף שנאכל כמות שהוא חי מפני שאינו נאכל אלא מדוחק אלוט דציה חי לא הי' אפי' כשנתבטל כמאריך ועיי' צמטן ונהרקים חייז קי' קסייה לענין עיס ועיי'ש צמה שהביא צמס איז דנין

מצינו חסמיה איז משום ציטול ואין כינו להאריך יותר.

סימן ע"ד

השם ענין רכזו, יספיע חקדו וטובו, לישראל עם קדוה, ונראה עין צבין לזיון צטוה, וזהו כסוד ירדי הרבי החיובי הרון צביט ענוק צהורה וזכרה טעורה טועה כשלמה אורה החקיד המשואר מויה משה אורי קעללעך כיי מקיץ צאנו יעיל צבנהמחיק ילקוט האורים.

ע"ד אשר שאל הלכה למועצה אם כבר ונכון הדבר לשפוך הקלוט שולחין ונהטשאלפנט לתוך כלי ווארעס פלאטעי (שקורין ערענאפאל) טנתחדט צימיט טשוור הינו כנה שנית עיי כקף חי טבו אם אינו אקור משום הפענה דאקור צצנת אפי' באינו מוקיף הכל כצונדטל צנוי וצטויע רניז.

ודגה לפום דהיעה הי' נראה דהדבר פשוט להתייר וטעם הצונדטל צטויע עם סיה דדוקא צכלי שנתבטל אקור אצל כשעירה לכלי אחר שרי אלא דאחר העין יש לדון צוה דנקור האי דיכא הוצא ענגי דצנת דף יא רשעגיל לא אקור אלא צלמטו צכלי אצל פינהו ענייחם לעניחם עותר השתא אקורי ניקר לי ארתוחי קנרתח ליי עיי'ש צפירש'י דלפי' אין היחר אלא כשמתכוון לקריו צמה שותנו למיחם אחר אצל כשנותנו צחוכו כדי לשמור חמונו ליע לומר אקורי ניקר ליי ולפי' לכאוי אין כלן נקום להתייר צצביל שהוא צכלי אחר, אלא דזה דוקא לשיעיה רשי שכתב עעמי' לפי שמתכוון לאקורי וטעמא דצצרי' דהיינו עעמי' דשרי, אמנם הרמזים וראונו' לא קצירח להוכן אלא משום דלא אקרי

וכזה יש לי הנקום ליישג דברי השויע צנה שהתייר צדצר יצט להניחו אלל האש משום דאין ציטול אחרים הא לפי מוס דצנולר צקיה דיק ציטול אחר לליה דעהי' אקורי להניח פת צצנטל רותח דיש ציטול אחר לליה וההיד להיפך לליה אחר ציטול כצונדטל צנוי ומהי' כי הנוגיל צקיק יז צמס הרחיש וקמיק דאקור להניח צמר שנתבטל אלל האש צלא רותב דהריל ליי אחר ציטול, ואיך הנוגיל דהתייר צצט להניחו אלל האש עיש וכבר העיר צוה הנוגיל צפרק גי והרית צציי, אמנם לפי מניס יל דני' דיש ללי אחר ציטול היינו כשמתקבו צכך צצנתכון ויחא ליי צצבי אצל כשאינו מתייחס אלא שיתחמם ולא ציללה אף צנגללה הריל דשאמו דלא ביחא ליי צצבי כיון דאינו מתקבו ואפטר שולטענק ורע לו וצבין זה לא אמרינן דיש ללי אחר ציטול, אמנם וכי צצביל שאנו מנדוין נכטה מועטה ולדברי הנוגיל אף צצט אקור להניחו נגד הצנורה משום דיש ללי אחר ציטול איז ליע לא וליע יעם אסור דלא כונו שהעלה העכ"פ לחלק צצבי וצפרט צנגלמק נגמרי דגם לרתיח צצטיו אקור משום דהריל כנהייה חרשהגם צצצט כמניס הוחשהיק מנילא לדיכא אקור להניח קנונדללש צונקוס שהיציב צין צלא צין צצצט, וצטויע דכל שהוא קנונדללש קריו דייק צצונקוס ההוא אקור ואין חינוק אם מפקיק כוחל הכירה או החטור דלא כמניס מועכ"פ להוכיח מדברי הרחיש פרק כיה שכתב משום דמפקיק מדי טרי דדוקא לענין חסס חיהי' אין לחוס כיון דליכא הכירה אצל לענין איקור שחא יתבטל מוחות חוס האש אין חילוק דצכל ענין אקור כל שהוא קנונדללש שייק, מנילא אקור גס קודם היקף אם לא עיי עכ"פ.

ע"י צצנציה צצט מיהיש הי' דצבר שאיל ציטול אין בו משום ציטול, צצנולר דכונתו אם הוא צבר שנאכל כמות שהיא חי, ועיי' צהג' חסי' לריח קי' שייח שהביא צמס הרדציו דונקתפק צוה אם יש צו משום ציטול והקשה עליו החיק ענגי פרק ציע צצו צילה דקאמר אם צנגלל חייז חסמא, ועיי' צצטוי אחי מורי הגהיק זיל צצצונגט הצצט קי' פי שהצילא ומחלק צין דצבר שנאכל חייצלי דוחק דאיז משום ציטול משליכ צילה דהא: נאכל דק עיי דוחק מוסי' ייז משום ציטול, ובאמת צצנולר כן צצנולר קי' רניז קקייג חילוק זה עיי'.

הלכתא

נורה. הלכה. חיים.

הלכה תורת חיים נבעת אסף
ע"ש ר' חיים שורק ז"ל
כולל הלכה רחובות
זכון לפרסומים הלכתיים

קין

הלך אורח חיים סימן עז

לדר

קג

אקרו רב צבלי ראשון ולא כשפינה לכלי אחר ואף צאינו
ומכיון לקרבו גיב שרי והוצא צדין שם גם צדיי קי' ריז
הציל מחלוקת רש"י והרמב"ם צוה ולפי' צבדון
דין מני צפונתהם חלי' ולפי מני דקיייל כשיטת
הרמב"ם והבאונים כנו שהכריע הרין שם דהכי
עיקר וכיה צריע שם איב גם ציד קרי וכיכ
הפניג שם צמיז דלפי' כשהבלי שפינה לחוכו הוא
רומח כלי ראשון מני שרי עייש וכשיכ הבא דלף
שהבלי מחזיק החוס מיינו נראה דלון לו חוס כיר מונע
דהא צטעם קטחנו לטובו ונתקרי קלת מוחות הדפנות
הלוגות, אלא דאכתי יס להשיצ עיז דלא דומי כלל
להאי דינא דדוקא התם דכשפינהו לכלי אחר זה
גופא אינו בגדר הטענה כלל ואין לנו דין אלא על
מה שמתנין אחיכ הבלי עם התבטיל צדצר
המעמיד הבל משויה שרי דכיון שפינהו ונקודם לכלי
אחר טוב לא גזרו עליו לאקור להעמיט, ומשאיכ
כאן דזה גופא מה שטחנו לכלי זו הוא צכלל הטענה
עלמו ואף שאינו מוקף הבל מיינו מעמיד הבל
וקפיר יל דאקור צצנת ולי'ס להחיר נושום שהוא
כלי אחר דמה כקרינו חס 'מענין הכלי עם האוכל
או האוכל לצדו צכלי שהוא צגדר מעמיד הבל ועי'
צצנה ליח צבי צילה דלמני' לא יעמינו צחול וצאצק
דריכס דמעטע צהדי' דגם צאוכל עלמו עייך איקור
העונה ועי' צהוקי שם, ולפי' רש"י צמתני' דמעשה
לכני צצרי' חס מעצד מים לוגים צחונין גיב צכלל
הטענה וגם החוקי לא חלקו עליו אלא מעטעס דהמים
ומעצדנין ולא היו צגדר הטענה וכיכ הרין שם משאיכ
האז מה שמערה לחוק כלי זו צכלל הטענה הוא
[וכיכ צצויע הרצ תניא זיל צמנהדי' לקי' רניע
להוכיח דצגוף המאכל צלי כלי גיב עייך איקור
הטענה עייש צאורף ועוד כי שם דגם צקדינה שהוא
צצר קשה הוי צכלל הטענה עייש].

אלא צכלל קהי' וכיון דהוא גרוף וקווס שרי ועענא
דלא מקרי הטענה י"ל משום שאינו ענין צבולו
דמלמעלה הוא מנוולה והטענה ליה אלא כשהוא
ענין לגמרי כמיש הרעיה צקי' רניע קיב ואף לגמ
שהחמיר הטרי' צקויס רניע קלא יגע הקדירה צחור
דלו הרל צכלל הטענה היינו דוקא התם קבולו
ענין צתוך החסר אלא דלא מקרי הטענה כיון
שאינו נוגע ואם נוגע נראה עכ"פ כהטענה משאיכ
כמעולה למעלה ועי' פניג שם קתונה צאנת על
דצרי דמה צבך כמנוגע צלד אי עייש מה קהי'
והכיח צליע ובצויב הרצ תניא זיל שם ונקי'א
חלק צוה על הטרי' ואיכ נראה דהיה ציד צהאי
לבוזית דלון צו דצר המעמיד הבל אלא מן הצלדים
למעלה אין עליו אלא קתינה צעלמא ומדני שאינו
מעמיד הבל דהוי כמעולה למעלה דלא מקרי הטענה
למנוס הפניג צקיס רניע נטה לומר דמשאיכ הרעיה
צריג להחיר צמוולה למעלה היינו צגוף הקדירה
מנוולה אצל פיה לצד מנוולה לא מהי עייש שהחליט
כן מדי הטרי' צקי' רניח אצל כצר דמה דצרי הטרי'
צוה צצריע הרצ תניא זיל צקרי'א צכקי' רניע קריג
והוכיח מהמרדכי והגמיר דלפי' כולם טעונה צחלים
עד שאין לו וקוס לתפוס הקדירה מיינו כיון שפיה
פוח למעלה לא מקרי הטענה עייש, [וצאנת גם
ומדני הפניג לדעת הקי' יס להוכיח דכסיג דיני
לא מיתקרי מריכ צקי' רניע מיי קקיה דכל שהוק
מכלי ראשון צנתבטל צו אף שנתנו לכיר ריקית
שקייב שרי, והסתחא חלף שרי ליתנו לכיר שקייב
הא זה צעלמו מקרי הטענה ועכ"פ לפי' שהי' הטרי'
צעלמו צקי' רניח דלפי' צחונין דכיש חסור להענין
לשעה מועטה כשיעור שחזיק חומו כקייב דהריל לניסר
ליחטו לכיר ריקית עכ"פ לשעה מועטה כיון דמה שפיה
צצד מנוולה לא מהני לדידי' ולא מעטעם כלל דליירי
צצצד ונתנו לכיר משויה שרי טוב להעמיט דכיון
דצצד איקורא צהא הולי'ל דלא מהני להתירו עיי'
להעמיטו ודוקא גדול לומר דליירי דוקא כשתנו
לזמן נורונה עד שאינו מחזיק חוס כיכ דכל כהיג הריל
להפניג לפרש, איז לריך לחלק דליהן לתוך כלי ראשון
ריקית לא מקרי הטענה וכדעובח מנחאי דמולי'אר
דלפי' הרצניא תניא חיי' צצצנת וכניל, ולי'ל דלף
דעובח מנחאי דלא יעמיננה צחול דצגוף המאכל מני
עייך איקור הטענה כניל היינו דוקא דומי' דהתם
דכיכר דהוא דרך הטענה דומי' לרעז וכן כמעטנין
צתוך מים חונין כניל ומשאיכ כמנוחנו לתוך כלי אינו
כיכר שחטנו להטענה דגם קלא לעם הטענה נוחנין
נואכל לכלי ומשאיכ משקה דליא להעמיד צלא כלי וגם לא
דומי' כלל להטענת רעז ומשירה לא גזרו עיי' ואפי'
חם ניחא דגם כהיג צכלל הטענה הוא מיינו צהא
ודאי ומקצד דפיה מנוולה י'לאה מכלל הטענה
כיון דכלאי' לא דומי' לרעז לימ הטענה אלא צצוקה מכל
לד (וכצצרא זו כי תניא צמנהדי' שם עייש צקרי'ס
והא, ומשיכ לדעת הרצניא לענין עיג מוחס דרוק)
ואיש דלא תקעי דצרי הפניג אחרדי ואיכ היס
צניד גיב שרי משיע, ועדיין לריך למודעי דלכחו לפי'
הרצניא צהאי דמולי'אר אינו מספיק משאיכ לעיל
דחיי' דליה הטענה משום שמוולה למעלה דהא
חיה

אולם יס להציא ראי' דכהיג ליה צכלל הטענה

דצמתני' דפי כירה קתני מולי'אר הגרוף
סותין מנוו צצצנת אנטוכי אטיס צגרופה חין שותין
הימנה, פרש"י דמולי'אר אינו מוקף הבל ואנטוכי
מוקף הבל והקבו צחוקי' הא לא עייך איקור מוקף
הבל אלא צהטענה אצל לא צשהי' מנואר דפשיטא
להו דלון זה צכלל הטענה כיון שאינו מוקף גחלים
מוכל לד וכיה אלא שהי' ולדעת רש"י כמנו הסוקקיס
דקיל דשהי' והטענה דייס טוח לענין זה עי' פיי שם עכ"פ
חזין דמולד יבלי גופא לא מקרי הטענה אף שהוא ענין
כולו צכלי ומוקף מכל לד ומחושט הכלי המעמיד
חוס כמנואר צפרש"י שם והיה הבא, אלא דהא גופא לי'ע
אמאי לא מקרי הטענה דקייס המיס עמוכים צכלי המעמיד
חוס וצמנהי' גופא לא קשה דלפי' הוי צכלל הטענה
עיינו כיון דליירי צציע דלא מיתקרי אלא צדצר
המוקף הבל ומשאיכ זה משריה שרי אונס לפי מה שפירשו
הרי' והרצניא צקי' דליירי צצצנת גופא וצאנטוכי
היי' דאקור משום דמחוי כמנבטל דחמו רב ומשאיכ
מולי'אר דלון חומו רב לא נחוי כמנבטל, ואכתי
גם מולי'אר לי'סקור משום דמעמיד הבל והריל מענין
צצצנת צדצר המעמיד הבל [ודוקא לומר דחמו מועט כיכ
דלפי' מעמיד סכל ליה] אפי' דלון זה צכלל הטענה

הלכתא

תורה. הלכה. חיים.

ולל הלכה תורת חיים גבעת אסף
ע"ש ר' חיים שורק ז"ל
כולל הלכה רחובות
מכון לפרסומים הלכתיים

קין

חלק אורח חיים סימן ע"ז ע"ה

לדוד

איהי גופא קיל דהעמנה במקלם קמה העמנה וכדפק כוחה הנחצר בקיי"ט שם דאפי" אס ריק עומד ע"ג דבר העוקף הכל אקור נשט העמנה דלא כרמיא הי"ל וליכ הדקיל, לולס כיי"י בקיי"ט הרצ תמיא זיל צוהרי"צ לקי"י רניק שפעלה דרעה הרקבי"א דכתי דקיל דהעמנה במקלם קמה העמנה מי"ט י"ט חילוק דהיכא דאקורי"י נשט נוקף הכל דביקר סעולת האקפת הנל הוא מהעמנה דלנטיה תחת הקדירה ונהלדדים ולא עמי"ג נולמעלה דכן הוא בקצב משי"ה אקור חף אס הקדירה מנולה נולמעלה נשליכ לעכין דבר העמנה הכל שלל י"א החס גבה חולה צוה העיקר הוא הביקוי שעל פיה נולמעלה שאם הוא פטורה למעלה לא יועילו המוכין במתה"י ואפי" יועיל קלת לין דרך צי"א לעשות כן ולא מקרי העמנה העמנה הכל ולא ע"ז אלא דאס ביקור נולמעלה דהוא הביקר ולנטיה לא, צוה אמרי"י העמנה צוקל"ה בנה העמנה עיי"ש צאוך שהוכיח כן וכוונה הוכחות ואי"כ צהאי דמול"י דלי"ה אלא נעמנה הכל אי"ש הי"ל גם להרקבי"א והשטח דחתי"ט להכי י"ל ע"ד דאפי" לי ינחא נעמנה הקורי"י ופמ"ג הי"ל דנשי"כ הרמי"א להקל צמולה למעלה לא מהני צפיה לחוד מנולה היינו צמולק הכל דכתי"י אירי צמול"ה רי"ג וע"ז דכתי"ל אצל צמולק הכל מפקח"א דכל שפיה פתוח ליה צדרי העמנה כיון דעיקר העמנה והחוקת החס תלי"י צמולק פיה וצוה אחי נמי קפיר ד"י הפמ"ג מוקשי"י הי"ל ואי היה צדי"ד וחק דלמול"י דלא קיי"ל כרבי"א לין הכרח ליה חסדי פלוג"ה לא מפקי"ן וצפיר"י לפי מה שהעלה הרמי"א בקי"י רי"ז קי"י להקל נקוט סנהגו צמולק כ"ל ונעמנה צמולק ורע לו דגם העמנה קרי חף ע"ן להקל צמולק שלא כהגו, וכבר כ"י החוקי"י רי"ט כירה דמי"ט חסי"י מלמנה ורע לו ואי עכ"ס צמולק כ"ל דהקיל הרמי"א בקי"י רי"ז קי"י י"ט לקנון צמולק זה להקל וכיון דהקל חסדי צמולק נכבשלו לגמרי ונראה דהו"י מלמול"י רי"ט צמולק לין להחמיר צוה.

דא"ח 224567 מצד החסדי

סימן ע"ה

נשאלתי

אם יש להתיר לתחוב הנרות צמולק צלותן שפארלעך"י קמח"ה צמולק צמולק מה צמולק אה הרצ צמולק וכצ"ח הלהב"ד השפארל"ה צמולק נק"ר מל"י ופי"כ נכבשה הרצ אס י"ט לדמותו לח"ה דנצול"ה בקי"י רי"ה דל"ן ליתן מ"ס תחת השמון כרי ש"כ"ה הרצ בקיי"ט שמה ולדעת הנחצר דוקא צמולק לין כונה לכי"י מותר איצ"ל דהרמי"א תמיר אפי" צמולק לין כ"ך מי"ט המני"א חולק שם ונסיק לאקור כיי"ט, כה"ג מהו וקס"ק זה גופא י"ט להקתפק גם ציר"ט אי קרי לתחוב הרצ צמולק הי"ל אס אקור נשט נכבשה חו"ל.

והנה

צ"ט"ה כ"כ ח"מ"א עול"ה חיקל"ג לבי ר"י י"ד"א ק"ס שומ"י חק"ק לשרג"א פרשי"י כרי ש"כ"ה מותר עיי"י קה"ט השמון מהגר איצ"י ר"י לצול"ה הנותן שמון לחוד הרצ חיי"ט נשט נכבשה והקתפק מותר חיי"ט נשט נכבשה עיי"ט וכצ"ח חוקי"י דל"ו ר"ל מפ"י שומה"ר הבי"י דגרס כי"י ח"ל

ציר"ט שרי וגם צמולק אינו חייב עליו אלא ר"ל צמולק שנוקתפק מותר נכבשה קלת דלא יכול לצי"הורי כולי האי, מכל"ן י"ט להתיר קד"ל"ה של שניה לחתוך מנונה למטה כיון שצמולק שחומך צוהה אינו מוכי"ט מול"י קלה עכ"ל, והנה מדנרי"הם י"ט ללמוד להתיר ציר"ט גם צמולק הי"ל דכתי"ב הוא מדש"י לחתוך מנונה נוכס"כ דש"י לתחוב צמולק ש"כ"ה כיון דצמולק קמה אינו מוכי"ט ח"ה, אהנ"ס דברי החוקי"י י"ט שכהנו צמולק דגרס כי"י ציר"ט קרי"י וצמולק אינו חיי"ט מנונה מדנרי"הם דצמולק איקור"ה מיהו איכ"א ולי"ל דק"ל כשי"ט הנדר"י הוצ"ה צמולק אי"ה קי"י של"ד דגרס כי"י לא התורה אלא בדליקה נשט הפקוד מותרו ואי"כ קשה ח"ך פקוד לה"ס דגרס כי"י ציר"ט מותר אס צמולק אקור ונהי"כ י"י מותר ציר"ט דל"ן צין י"ט נצמולק אלא אוכל נשט צמולק וצמולק מוצ"ח צמולק צמ"ס ר"י י"ט ח"ה מוצ"ח צמולק אי"ה קי"י הקי"ד דגם ציר"ט לא שרי גרס כי"י אלא צמולק חוקי"י עיי"ש, ועיי"י חוקי"י צ"ל כי"י ע"ג חוקי"י ש"י דכ"י צ"ל א"י לל"ך אוכל נשט עיי"ש ול"ע והנה שיע"ה ח"ה דהאי דהוקתפק מנונה חיי"ט נשט נכבשה אינו נשט דנכבשה ח"ה צמולק קמה אלא נשט נעמנה הכ"י עקב"ה על דברי החוקי"י מ"ה דת"ן צמולק דקמה לא יקור א"ס קש"פ"ת של צ"ל והע"ס ש"ה יקתפק מותר ויחיי"ב נשט נכבשה ולפי דברי החוקי"י לין ש"ס כי"י חף שנוקתפק מותר כיון דל"ו נוכי"ט ח"ה כ"ל אפי" דחיי"ב נשט דנמ"ר הכ"י דהי"כ שנוש"ה נשט צמולק דנ"י לא נוק"י גרס כי"י אלא נכבשה מותר ולפי דנ"י ה"י אקור גם לתחוב הרצ צמולק שפארל"ך ציר"ט ש"כ"ה מהר דחיי"ב נשט נכבשה דנה ח"ל"ק י"ט צין זה לוקתפק מהשמן שצמולק הרצ דצוה ג"כ לתחוב הרצ צמולק או צמולק ח"ה דנ"י דברי נערה אפי"ה לכ"ר"פ כ"י עיי"ש ש"י ח"ל ולענ"ד דחיי"ב הרצ צמולק ש"י גם להר"ש דפי"כ לא אקור אלא כמנוע"ט השמן אצל כ"ן אינו מנוע"ט אלא עיי"י שחומ"ה צמולק אינו יכול להדליק להל"ה ח"ה מותר עיי"י ש"י העור שומ"ה להשי"ט קצ"י הרצ ח"ה דנ"י קצ"י הרצ חיי"י וי"י צ"ח חיי"ב צמולק אצל להשי"ט חיי"ב הרצ למטה ח"ך הני"ט זה נראה לאקור דהו"י כי"י נשט עכ"ל לעני"נו וחולק על הנהר"י"ל ש"כ"ה שם דהחמיר"ג צמולק לכתי"י אלא דל"י"ט צמולק להחמיר לשום לתוך החול כ"ו שומ"ה להשי"ט קצ"י הרצ ח"ה גם צ"ח לא קרי להר"ש אלא קוד"ס שדליקו כמנוע"ט צמולק הנחצר ש"י מיה"ר ליתן קצ"י הרצ קוד"ס שדליקו וכמנוע"ט צ"י עיי"י צמולק קי"י אצל לחמ"ר הדלקה אקור להר"ש והרמי"א שחמ"ר לחתוך גם אחר ההדלקה הי"ט שיע"ה חוקי"י דגרס כי"י מותר צמולק איצ"ל דהנני"א חולק צ"ח על הבי"י וק"ל דגם אחר הדלקה שרי לכרוך קצ"י הרצ גם להר"ש כיון דהוא דבר חולה לה הר"ל גרס כי"י ושרי לכתי"י"ה אצל לפי הנראה דהק"י"י אינו חולק על הנחצר צ"ח ח"כ לין ר"ה מזה לכ"ן לתחוב צמולק אחר הדלקה ועיי"י צמולק קי"י ש"כ"ה צמולק ח"ל י"ט להחמיר לח"הם ש"ס לה"ס לוכ"ל ע"ן הרצ ח"ך ח"ל